

PRZEBIEG AKADEMII POŚWIĘCONEJ PAMIĘCI 16. PUŁKU PIECHOTY ZIEMI TARNOWSKIEJ

Paweł Juško: Apel Poległych żołnierzy 16. p.p.

Apel Poległych

Proste, drewniane krzyże, schylone na świeżych mogiłach...
Młodości, dzwoniącej życiem, śmiercią wróg w oczy bryzgnął,

Ciosem morderczym z ukrycia wroga zdusiła Was siła –
Na wargach skurczem ostatnim szept nieuchwytny skonał;

– Dla Ciebie – jedyna, wyśniona,

Wielka Ojczyzno!

Na baczność wpatrzeni w zwycięskiej idei świat nowy.
Złączone serc rytmem szeregi braterskim zastygły kołem.
Na grobach poległych kolegów w modlitwie schylają się głowy
I myśli się wszystkich w jedną moc nieprzepartą zbiegły –

Za Polskę Wielką poległym –

Czołem!...

Po kraju wiatr wici do boju roznosi. Padają poległych nazwiska...

I budząc wsie, miasta do walki wzywają –

Chłop, student, robotnik: Waclawski, Grotkowski, Kozłowski.

W oczach płonących młodością idei żar święty przebłyska

I usta ściśnięte przysięgę szeptają:

Nie spoczniem dopóki się Czynem nie stanie

Wyśniony nasz mit – Wielkiej Polski!

Zmrok płaszczem żołnierskim mogiły okrywa...

Odchodzą w dal zwarte kolumny – do fabryk, bibliotek, do pług.

Choć droga jest ciężka, ofiarna i długa

Nie spocznie kolumna. Już dnieje... już świta...

I słońce sztandarem nad Wami wykwita

Poległym – Czołem!...

Jana Kostrzewy, Warszawa 8 listopad 1946 r.

Szanowni Państwo!

W dniu dzisiejszym czcimy pamięć żołnierzy 16. Pułku Piechoty, synów Ziemi Tarnowskiej, którzy walcząc o niepodległość Rzeczypospolitej, a następnie w obronie jej granic oraz wolności narodu polskiego przelewali krew i poświęcali swe życie, spotykając śmierć na polach wielu bitew, niekiedy tak odległych od rodzinnej Ziemi Tarnowskiej. Przywołajmy żywym pamięć o nich oraz oddajmy im cześć należną bohaterom w formie krótkiego, Apelu poległych. Pochylmy teraz głowy w zadumie i skupieniu, mając serca i umysły przepelnione pamięcią i wdzięcznością dla żołnierzy i oficerów 16. Pułku Piechoty Ziemi Tarnowskiej, którzy spełniając swój obowiązek wobec Ojczyzny poświęcili dla niej swój najświętszy dar – własną krew i życie.

Do Was wołam!

Żołnierze i oficerowie Ziemi Tarnowskiej, Brzeskiej i Dąbrowskiej, którzy zachowując w sercach wierność sprawie polskiej, służyliście w 57. pułku piechoty armii austro-węgierskiej, walcząc pod obcym sztandarem na froncie wschodnim Wielkiej Wojny między innymi pod Annapolem, pod Skrzyńcem i Wierzchowiskami, pod Grondami, Marjanowem, pod Szydłowcem, pod Gorlicami, Bieczem, Wysockiem i Brześciem Litewskim oraz Sapową, a także uczestniczyliście w walkach na ziemi włoskiej pod Isonzo i w bitwie pod Caporetto.

Stańcie do Apelu!

Chwała bohaterom!

Do Was wołam!

Żołnierze i oficerowie 16. Pułku Piechoty walczący w latach 1918-1921 o niepodległość i granice odradzającej się Rzeczypospolitej na froncie czeskim, uczestniczący w walkach z oddziałami ukraińskimi między innymi w bojach pod Dawidowem, Czyżkami i Gdeszycami, na froncie wojny polsko-bolszewickiej nad Berezyną, Żukowicami, Żarnówką, Żeremicami, Grzebionką, Słonimem oraz w krwawych starciach pod Mogiłą, Krasnem i Firlejówką we wschodniej Małopolsce i na Wołyniu. Stańcie do Apelu! Chwała bohaterom!

Do Was wołam!

Żołnierze i oficerowie 16. Pułku Piechoty, których Ojczyzna wezwała do obrony jej granic przed hitlerowskim najeźdźcą we wrześniu 1939 roku, uczestniczący w krwawych, ciężkich i tragicznych dla jednostki bojach pod Pszczyną, Ćwiklicami i Rajskim oraz pod Tomaszowem Lubelskim, Józefowem i Nowinami.

Stańcie do Apelu!

Chwała bohaterom!

Do Was wołam!

Żołnierze i oficerowie 16. Pułku Piechoty, którzy podczas II wojny światowej walczyliście w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie oraz uczestniczyliście w konspiracji w okupowanym kraju, należeliście do Armii Krajowej i innych organizacji polskiego państwa podziemnego, a także Wy, którzy byliście więzieni w obozach w Starobielsku, Ostaszkowie, Kozielsku i była Wam przeznaczona zdradziecka śmierć zadana przez pozbawianych honoru sowieckich siepaczy.

Stańcie do Apelu!

Chwała bohaterom!

Rodacy!

Niech rozsiane po całej Polsce i świecie znane i bezimienne mogiły Żołnierzy 16. Pułku Piechoty będą świadectwem wkładu i ofiary jaką poniosła Ziemia Tarnowska, Brzeską i Dąbrowska w walce o wolność, niezawisłość i niepodzielność granic Rzeczypospolitej, niech pamięć o czynach i bohaterstwie Żołnierza 16. Pułku Piechoty pozostanie na zawsze w pamięci naszego i przyszłych pokoleń oraz stanie się częścią naszego dziedzictwa, tradycji, a także lokalnej i narodowej tożsamości.

Chwała bohaterom!

Cześć ich pamięci!

Paweł Juśko

Józef Trytek: Materiały do akademii

Pieśń

Rozbite oddziały

Po klęsce – nie pierwszej, podnosząc przyłbice
Przechodzą, jak we śnie, ostatnie granice.

Przez cło przemycają swój okrzyk bojowy
I kulę ostatnią, co w ustach się schowa.

Przy stołach współczucia nurzają się w winie
I obcym śpiewają o Tej, co nie zginie.

Swą krew ocaloną oddają za darmo
Każdemu, kto zechce połączyć ich z armią.

Farbują mundury, wędrują przez kraje
I czasem strzelają do siebie nawzajem.

Pod każdym sztandarem byle nie białym
Szukają zwycięstwa – rozbite oddziały.

Przychodzą po zmierzchu do kobiet im obcych,
A tam, kędy przejdą – urodzą się chłopcy.

Gdy wrócą, przygnani kolejną zawieją
Zobaczą, że synów swych nie rozumieją.

Spisują więc dla nich noc w noc pamiętniki
Nieprzetłumaczalne na obce języki.

I cierpią, gdy śmieje się z nich świat zwycięski,
Niepomni, że mądry
Nie śmieje się z klęski.

Rozbite oddziały

J. Kaczmarski

kap. III próg

Po klę-sce nie pier-wszej po - dno-sząc przy - lbi - cę prze - cho - dzą jak
 we śnie o - sta - tnie gra - ni - ce Przez scho - wa Przy sto - lach współ - czu - cia nu -
 rza - ją się w wi - nie I o - bcy m śpie - wa - ją o tej co nie zg - nie Przy zgi - nie.

Recytator 1

Kraino smutna, rozdarta i dzika,
 Matko proroków, Ojczyzno mścicieli,
 Rozwiąż nam usta, daj szczerłość języka.
 Spraw, byśmy w Tobie umierać pragnęli.

Pieśń

Piechota

1. Nie noszą lampasów lecz szary ich strój!
 Nie noszą ni srebra, ni złota,
 Lecz w szarym szeregu podąża na bój
 Piechota, ta szara piechota,

 Maszerują strzelcy maszerują
 Karabiny błyszczą, szary strój,
 A przed nimi drzewce salutują,
 Bo za naszą Polskę idą w bój!
2. Idą, a w słońcu kołysze się stal,
 Dziewczęta zerkają zza płota,
 A oczy ich dumne utkwione są w dal,
 Piechota, ta szara piechota.
 Maszerują strzelcy maszerują...

3. Nie grają im surmy, nie huczy im róg,
A śmierć im pod stopy się miota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota.
Maszerują strzelcy maszerują...

Recytator 2

Las nocą rośnie jak jezior poszum.
Droga kołysze we mchu, we mchu.
Ciężkie kolumny mroku się wznoszą.
Otchłanie puste z ciemności płoszą
krzyk zły, wysoki jak ze snu.
A dołem potok ludzi i wozów
i broni chrzęst we mgle, we mgle.
Spod stóp jak morze wydęte grozą
nieujarzmiona piętrzy się ziemia
i głosy ciemne leżą w przestrzeniach
jak to, co czeka obce i złe.
Żołnierze smukli. Twarzyczki jasne,
a moce ciemne trą się i gniotą,
lądy się łamią, sypie się złoto
i chyba pancerz ziemi za ciasny
pęka, rozsadza i grzmi, i grzmi.

Pieśń

Hej, chłopcy, bagnet na broń!
Długa droga, daleka przed nami
Mocne serca, a w ręku karabin
Granaty w dłoniach i bagnet na broni
Jasny świt się roztoczy, wiatr powieje nam w oczy
I odetchnąć da płucom i rozgorzeć da krwi
I piosenkę, jak tęczę nad nami roztoczy
W równym rytmie marsza – raz, dwa, trzy...

Hej, chłopcy, bagnet na broń!
Długa droga, daleka przed nami
Mocne serca a w ręku karabin
Granaty w dłoniach i bagnet na broni

Ciemna noc się nad nami roziskrzyła gwiazdami
Długie wstęgi dróg w pyle, długie noce i dni
Nowa Polska, zwycięska jest w nas i przed nami
W równym rytmie marsza – raz, dwa, trzy...

Hej, chłopcy, bagnet na broń!
Bo kto wie, czy to jutro, pojutrze czy dziś
Przyjdzie rozkaz, że już, że już trzeba nam iść...
Granaty w dłoniach i bagnet na broni!

Recytator 3

Twarzyczki jasne! na widnokręgach
armie jak cęgi gną się i kruszą.
O moi chłopcy, jakże nam światy
odkupić jedną rozdartą duszą?
Kochać, a to się wydaje mało,
ginać – to słabość tylko wyzwolić,
bo nie nadaża chłopięce ciało,
a ciemność stoi i grzmi, i grzmi.
Las nocą rośnie. Otchłań otwiera
usta ogromne, chłonie i ssie.
To tak jak dziecko, kiedy umiera,
i tak jak ojciec, który żyć musi.
Przeszli, przepadli; dym tylko dusi
i krzyk wysoki we mgle, we mgle.

Pieśń

O Panie, któryś jest na niebie...
O Panie, któryś jest na niebie,
Wyciągnij sprawiedliwą dłoń.
Wołamy z wszystkich stron do Ciebie
O polski dach, o polską broń!
ref.:
O Boże, skrusz ten miecz, co siekł nasz kraj,
Do wolnej Polski nam powrócić daj,
By stał się twierdzą naszej siły
Nasz dom, nasz kraj.
O usłysz, Panie, skargi nasze,
O usłysz, Panie nasz tułaczy śpiew:
Znad Warty, Wisły, Sanu, Bugu,
Męczeńska do cię woła krew:

Recytator 4

Kraino smutna, rozdarta i dzika,
Matko proroków, Ojczyzno mścicieli,
Rozwiąż nam usta, daj szczerłość języka.
Spraw, byśmy w Tobie umierać pragnęli.
Żeśmy swej drogi szukali powoli,
Wtedy, gdy niebo dookoła goreje,
Nie nam daj Matko w łaskowości swojej
Wieniec z wawrzynu, który splotą dzieje.

Recytator 5

Wstaniez ogromnym wichrem owinięta,
Braterska, w ludów połączonych kole.
I ręka Twoja bliznami nacięta
Garść kwiatów złoży na mogił cokole.
Lecz zawsze, dzisiaj i gdy dzień nastanie,
Gdy chór narodów pod niebo wystrzeli,
Dzieciom w kołyskach daj to miłowanie,
Abyśmy w Tobie umierać pragnęli.

Pieśń

Jak długo w sercach naszych
Choć kropla polskiej krwi,
Jak długo w sercach naszych
Ojczyzna miłość tkwi,
Stać będzie kraj nasz cały,
Stać będzie Piastów gród,
Zwycięży Orzeł Biały,
Zwycięży polski lud.
Jak długo na Wawelu
Brzmi zygmunowski dzwon,
Jak długo z gór karpackich
Rozbrzmiewa polski ton
Stać będzie...
Jak długo Wisła wody
Na Bałtyk będzie słać,
Jak długo polskie grody
Nad Wisłą będą stać,
Stać będzie...
Jak długo nasza wiara
Rozgrzewa polską krew,
Tak długo Polska cała,
Bo Polak to jak lew.
Stać będzie...
O, wznies się Orle Biały
O, Boże spraw ten cud:
Zwycięstwo polskiej sławy
Ogląda polski lud!
Stać będzie...

Józef Trytek

II. MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE

ZAMIAST ERRATY

Szanowni Państwo

Publikacja dotycząca 16. Pułku Piechoty powstała w bardzo krótkim okresie czasu, od stycznia do kwietnia 2007 roku. Mogła ona powstać w dużej mierze dzięki merytorycznemu zaangażowaniu wielu osób oraz finansowej pomocy ze strony Starosty Powiatu Tarnowskiego Pana Mieczysława Krasa oraz Pana dr Ryszarda Ścigały Prezydenta miasta Tarnowa. Jest ona dziełem grupy osób, która w maksymalny sposób, możliwy w tak krótkim okresie czasu zbierała materiały i przygotowała jej treść.

Nasze działania spotkały się z Państwa ogromnym zainteresowaniem. Otrzymaliśmy dużo fotografii, relacji i innych materiałów. Pragnę w tym miejscu podziękować tym wszystkim z Państwa, którzy w ten sposób pomogli nam przygotować tą publikację. Jest to pierwsza tak wydana publikacja dotycząca 16. Pułku Piechoty Ziemi Tarnowskiej. Krótki czas przygotowania monografii, mnogość materiałów często trudnych do zidentyfikowania i merytorycznego sprawdzenia spowodowały, że nie ustrześliśmy się pewnych błędów. Pragniemy więc ponownie zająć się dziejami 16. Pułku i przygotować drugie poprawiane wydanie monografii. Zachęca nas do tego życzliwe przyjęcie jej pierwszego wydania, ogromne zainteresowanie ze strony weteranów i ich rodzin, entuzjastów historii wojskowości, młodzieży oraz dostarczane nam nowe dokumenty i relacje. Czas oraz nowe materiały na pewno przyczynią się do wzbogacenia merytorycznego drugiego wydania oraz poprawienia zaistniałych błędów i nieścisłości. W związku z powyższym zwracamy się z apelem do wszystkich z Państwa, którzy mogą nam pomóc w udoskonaleniu monografii o 16. Pułku o dostarczaniu nam materiałów oraz relacji z nim związanych.

dr Edmund Juško

Czcigodni Kombatanci !

Szanowni Goście !

Panie, Panowie !

Do głębi wzruszony pamięcią mieszkańców Tarnowa i Ziemi Tarnowskiej, w imieniu rodziny ś.p. kpt. Alfreda Mikee, rozrzuconej w Polsce od Łodzi, poprzez Wrocław, Szczecin, Elk i być może na Ziemi Małopolskiej, składam słowa wdzięczności za pielęgnowanie i powrót do tradycji patriotycznych Rzeczpospolitej, za wskrzeszenie pamięci żołnierzy i oficerów 16. Pułku Piechoty.

To Oni byli wierni swojemu „credo” Bóg, Honor i Ojczyzna, wypisanemu na sztandarze pułkowym. Z tymi słowami walczyli w Kampanii Wrześniowej, w szeregach Armii Krajowej, przeżywali trudny okres powojenny.

Ta miłość do Ojczyzny była kosztowna. Była to daniną krwi i życia, którą 16. Pułk Piechoty złożył już na samym początku września 1939 roku. Tragedia bohaterskiego Pułku polegała nie tylko na tragedii bitwy pod Pszczyną, 2 września 1939 roku, ale na niemożności wyjaśnienia jej przyczyn przez długie dziesięciolecia.

Do końca życia bracia kpt. Alfreda Mikee byli przekonani, że nadejdzie dzień wolności i prawdy, że Pułk powróci do macierzystego miasta wraz z pamięcią o jego żołnierzach. I tak się stało.

Wszystkim, którzy przyczynili się do tej podniosłej uroczystości ponownie składam słowa podziękowań w imieniu rodziny Mikee.

Wnuk kapitana Alfreda Mikee

SUPLEMENT DO „LISTY KATYŃSKIEJ 16. PUŁKU PIECHOTY”. OFICEROWIE I PODOFICEROWIE 16. PUŁKU PIECHOTY POMORDOWANI W CHARKOWIE W KWIETNIU I MAJU 1940 ROKU

23 sierpnia 1939 roku został podpisany pakt o nieagresji między III Rzeszą Niemiecką, a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich. Wśród dwóch dołączonych doń tajnych protokołów, drugi mówił o podziale stref wpływów na ziemiach polskich, w praktyce o czwartym rozbiórce Polski. Był to niewątpliwie wyrok śmierci wydany na młodą II Rzeczpospolitą. Jego wykonanie mogły zahamować demokracje zachodnie, ale wobec ich porażającej bierności tak się nie stało. Bez wątplenia przypieczeniem wykonania wyroku było wkroczenie 17 września w polskie granice Armii Czerwonej.

Ten akt agresji był tak niespodziewany i zaskakujący¹, że nie do końca rozumiejące intencje Sowietów Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego, przez usta marszałka Rydza-Śmigłego wydało rozkaz nie podejmowania walki z czerwonarmistami, poza próbami rozbrojenia lub koniecznej samoobrony. Ten właśnie rozkaz w tragiczny sposób przyczynił się do wykonania wyroku na wielu żołnierzach i oficerach oddziałów polskich znajdujących się przed 17 września 1939 roku na obszarze tzw. Kresów Wschodnich. Któż jednak mógł przewidzieć, że nowy agresor nie będzie przestrzegał żadnych umów międzynarodowych w sprawie jeńców, w tym konwencji genewskich? Tymczasem Stalin nie krył swoich zamiarów w sprawie żołnierzy Wojska Polskiego. Jeszcze przed agresją dowódcy wojsk frontu ukraińskiego i frontu białoruskiego otrzymali dyrektywy, w myśl których pierwszą i najpilniejszą potrzebą operacyjną było odcięcie polskim oddziałom drogi do granicy rumuńskiej, węgierskiej, litewskiej i łotewskiej. Oddziały Armii Czerwonej „wślawiły się” nie tylko wyniszczaniem małych oddziałów polskich, które zamierzały się poddać, ale także mordowaniem jeńców. Tym niemniej liczba żołnierzy polskich, którzy dostali się do niewoli rosyjskiej była ogromna. Była tak duża, że już 23 września Kliment Woroszyłow i szef Sztabu Generalnego Armii Czerwonej Borys Szaposznikow, wydali rozkaz o zwolnieniu do domów jeńców będących chłopami z zachodniej Ukrainy i zachodniej Białorusi. Pomimo to do 1 października z punktów zbiorczych NKWD do obozów jenieckich zostało przetransportowanych 77 675 jeńców polskich. Trafili oni do ośmiu obozów utworzonych na mocy rozkazu Ławrentija Berii nr 0308 z dnia 19.09.1939 r. Były to obozy w Ostaszkwie Juchnowie, Kozielsku, Putywlu, Kozielczynie, Starobielsku, Juży i Orankach. W ramach tych obozów utworzono trzy obozy specjalne NKWD w: Starobielsku, Kozielsku i Ostaszkwie.

Dla oficerów Wojska Polskiego przeznaczono obozy w Kozielsku (na Białorusi) oraz w Starobielsku (na Ukrainie). Do tego pierwszego trafili między innymi żołnierze 16. p.p. walczący na Lubelszczyźnie, do drugiego natomiast obrońcy Lwowa i żołnierze próbujący się przebić w kierunku tzw. Przedmościa Rumuńskiego bądź granicy rumuńskiej i węgierskiej. 8 października znajdowało się już w Starobielsku 7352 jeńców, w tym 559 oficerów. Ogółem w obozach i punktach odbiorczych naliczono 23 października 85 074 jeńców. 41 819 osób zakwalifikowano do przekazania Niemcom. Pozostałe 43 tysiące zamierzano skierować do prac przymusowych i do obozów. W tej liczbie znalazło się 8470 oficerów, którzy mieli zostać osadzeni w Kozielsku koło Smoleńska i Starobielsku koło Charkowa. Do tego drugiego obozu trafiło 4000 z nich. 22 marca 1940 r., Beria podpisał rozkaz o „rozładowaniu” więźniów zarządów NKWD zachodnich obwodów Ukrainy i Białorusi, co było faktycznym skazaniem na śmierć między innymi 3811 polskich oficerów uwięzionych w Starobielsku.

¹ Placówki KOP na granicy z ZSRR ciągle meldowały o wzmożonym ruchu po drugiej stronie granicy. Meldunki te były na ogół bagatelizowane.

Eksterminacja nie spodziewających się niczego jeńców odbywała się w okresie od 16 kwietnia 1940 roku do 12 maja tegoż roku w więzieniu NKWD w Charkowie. Oficerów mordowano przez strzał w głowę „z przyłożenia” lub z bliskiej odległości, a ponieważ morderstwa nie dokonywano bezpośrednio nad grobami, funkcjonariusze charkowskiego oddziału NKWD wypracowali sobie własny „estetyczny” sposób mordowania polegający na strzelaniu w kark na wysokości trzeciego kręgu szyjnego. Egzekucji dokonywano wieczorem i w nocy. Około północy ciała ładowano na 2 półtoratonowe ciężarówki GAZ i wywożono w partiach po 25 wywożono do uprzednio przygotowanych dołów na terenie sanatorium resortu spraw wewnętrznych oddalonego 1,5 km od podcharkowskiej miejscowości Piatichatki.

Niniejszy tekst jest kontynuacją i uzupełnieniem artykułu z monografii 16. Pułku Piechoty Ziemi Tarnowskiej, która ukazała się w maju b.r. Suplement, który sporządziłem opiera się przede wszystkim na Księdze Cmentarnej Polskiego Cmentarza Wojennego w Charkowie upamiętniającej polskich jeńców ze Starobielska, a wydaną przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie w 2003 roku.

Uważny czytelnik dostrzeże różnicę w kilku biogramach w porównaniu z wykazem, który umieściłem we wspomnianej już wcześniej monografii 16 p.p. Stało się tak dlatego, że w „Księdze Cmentarnej”, natknąłem się, bądź na dodatkowe wartościowe informacje dotyczące tych oficerów, którymi postanowiłem uzupełnić biogramy, bądź w przypadku sprzecznych informacji umieściłem te lepiej udokumentowane źródłowo, którymi zazwyczaj były dane zawarte w „Księdze Cmentarnej Polskiego Cmentarza Wojennego w Charkowie”.

Berbeka Bolesław Tadeusz – ppor. int. rez., urodził się w Dąbrowie Tarnowskiej jako syn Michała i Anny z Wszolów 7.05.1913 roku, w 1933 roku ukończył Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne w Tarnowie, a w roku następnym kurs dywizyjny przy 6. DP w Krakowie, 1.01.1936 roku awansował na podporucznika ze starszeństwem i ze służbowym przydziałem do 16. p.p. odbywał ćwiczenia wojskowe w ramach tegoż pułku jako dowódca plutonu. Zawodowo pracował jako urzędnik w tarnowskim urzędzie skarbowym. W 1939 roku został przeniesiony do korpusu oficerów intendencji. Przez Sowieców został pojmany najprawdopodobniej na Lubelszczyźnie i stamtąd przewieziony do obozu jenieckiego w Starobielsku.

Biały Mściśław Józef – ppor. rez. piech., urodził się 2.11.1907 roku w Radłowie k. Tarnowa jako syn Józefa i Jadwigi z Szymoniaków. W 1926 roku ukończył Gimnazjum Państwowe w Tarnowie, a w 1931 roku szkołę przy Batalionie Podchorążych Piechoty nr 7 i Wyższe Studium Handlowe w Krakowie. 1.01.1933 roku został mianowany podporucznikiem ze starszeństwem. Został przydzielony do 16 p.p., a następnie do 11 p.p. Z zawodu księgowy. W 1938 roku odbył ćwiczenia rezerwy w Ośrodku Wyszkolenia Rezerwy Piechoty w Różanie jako oficer gospodarczy.

Borek Marcin – kpt. piech., syn Jana i Agnieszki z Majków urodzony 25.10.1898 roku w Podlipiu w powiecie dąbrowskim, ukończył gimnazjum w Tarnowie i Szkołę Podchorążych w Warszawie. Do Wojska Polskiego wstąpił w 1918 roku z przydziałem służbowym do 16. p.p. W czasie wojny z bolszewikami walczył w szeregach 101 i 201 pułków piechoty. Po wojnie został w 1921 roku mianowany podporucznikiem. Służył także w 1. p.p. Legionów, a od 1935 roku objął stanowisko dowódcy kompanii ckm w batalionie Korpusu Ochrony Pogranicza „Suwałki”. 1 stycznia 1933 roku został mianowany kapitanem WP ze starszeństwem.

Brand Salomon – por. sł. zdr. rez., syn Henryka, urodził się w Tarnowie 31.07.1898 roku. W latach 1916-1918 walczył na frontach I wojny światowej jako żołnierz armii Austro-Węgier. W 1919 roku znalazł się w odrodzonym Wojsku Polskim i został jako lekarz przydzielony do 16. p.p. Ziemi Tarnowskiej. Służył na Śląsku Cieszyńskim, skąd następnie razem z batalionem wyruszył na front wschodni. Po wojnie w 1921 roku. został przeniesiony do rezerwy gdzie przydział służbowy dostał do 5 batalionu sanitarnego, a następnie do 5. Szpitala Okręgowego. Zawodowo pracował jako lekarz.

Chybowski Jerzy Zbigniew – ppor. rez. piech., syn Józefa i Janiny ze Stypińskich, ur. 16.01.1908 roku w Sosnowcu. W 1931 roku został absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, a w 1932 roku ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty. Ćwiczenia rezerwy odbywał w 15. p.p. i 16. p.p. (w latach 1933, 1935-1936), a w 1937 roku w ramach Składnicy Materiałów Intendentury nr 10. Z wykształcenia inżynier rolnik.

Cichowski Jan – kpt. piech., urodził się 8.06.1897 roku w Dąbrowie Tuchowskiej (powiat tarnowski) jako syn Jana i Anny z Czaplów, w 1915 roku został powołany do cesarsko-królewskiej armii, w której służył do 1918 roku. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wstąpił do Wojska Polskiego i został przydzielony do baonu zapasowego 16. p.p. w Tarnowie. Walcząc w jego szeregach został ranny w wojnie o granice 1918-1921. Po wojnie służył w 82. p.p. i 52. p.p. jako dowódca kompanii, a następnie batalionu i w końcu oficer adm. mat. W 1939 roku wziął udział w kursie Centrum Wyszkożenia Obrony Przeciwlotniczej i Gazowej.

Dubiński Józef – kpt. piech., urodzony 10.12.1896 roku w Klimkówce (powiat sanocki), legionista, hallerczyk, walczył w I wojnie światowej. W 1918 roku ukończył szkołę oficerską. W wojnie polsko-bolszewickiej walczył w ramach 1. pułku strzelców 5. DP i dostał się do niewoli. Po wojnie służył w 83. p.p. i 16. p.p. w Tarnowie, w 1929 roku uzyskał awans na kapitana piechoty, następnie został przeniesiony służbowo do 7. p.p. Legionów w Chełmie. Następnie pracował w PKU w Chełmie i dowodził batalionem ON „Chełm”. Został ranny 17 września 1939. Brał udział w obronie Lwowa jako I adiutant pułku „Góry Stracenia” i dostał się do niewoli po kapitulacji miasta. Osadzony w Starobielsku na Ukrainie. Został zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD w Charkowie.

Elgiet Adolf – ppor. piech. rez. syn Wojciecha i Agnieszki urodzony w Krakowie 5.06.1905 roku. W 1926 roku ukończył Szkołę Ekonomiczno-Handlową w Krakowie, a w rok później Batalion Podchorążych Piechoty nr 6. Ćwiczenia rezerwy odbywał w 16. p.p. w latach 1932, 1934, 1936, jako dowódca plutonu. Z zawodu urzędnik.

Endel Stefan Franciszek – por. rez. piech., urodził się 9.12.1901 roku w Kołomyi jako syn Jana i Józefy z Krasków. W 1918 roku wstąpił ochotniczo do Polskiej Organizacji Wojskowej, a w dwa lata później na ochotnika zaciągnął się do 4. pułku strzelców konnych. W 1925 roku został przeniesiony do rezerwy gdzie odbywał ćwiczenia jako dowódca plutonu ckm w tarnowskim 16. p.p. (1933, 1934, 1937-1938). Z zawodu nauczyciel.

Fall Jan – mjr. sł. zdr. w st. sp., syn Tomasza i Anny z Bielów, urodził się 16.12.1889 roku w Pogorzaniach w powiecie limanowskim. Ukończył Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego z tytułem doktora medycyny (1914 r.). W 1919 r., wstąpił do Wojska Polskiego i objął stanowisko ordynatora Szpitala Okręgowego w Krakowie. W czasie wojny polsko-bolszewickiej walczył w ramach 52. p.p., a następnie 16. p.p. i Garnizonowej Izby Chorych w Oświęcimiu. W latach 1932-1935 pełnił funkcję starszego lekarza 6. pułku artylerii lekkiej. Po przeniesieniu w stan spoczynku został przydzielony do kadry 5. Szpitala Okręgowego.

Głowacki Stanisław – kpt. piech. urodził się 26.04.1902 roku w Tarnowie jako syn Gustawa i Michałiny z Królów, legionista, na stałe mieszkał w Tarnowie, w 1918 roku wstąpił do Wojska Polskiego i wziął udział w odsieczy Lwowa w szeregach 4. p.p. Legionów. W 1921 roku ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Warszawie. W 1923 roku awansował do stopnia porucznika. Został przydzielony do 9. p.p. Legionów. Jako dowódca plutonu, a następnie kompanii. Komendant Przysposobienia Wojskowego dla powiatów tarnowskiego i dąbrowskiego w latach 1927-1931. Następnie przez wiele lat służył w tarnowskim 16. p.p. i wykładał w Szkole Podchorążych Piechoty, a w roku 1935 awansował do stopnia kapitana. Najpierw dowodził plutonem, potem kompanią, aż w końcu został mianowany adiutantem taktycznym pułku. W 1938 roku został służbowo przeniesiony na takie samo stanowisko w 38. p.p. „Strzelców Lwów-

skich” w Przemyślu. Tutaj pełnił służbę gdy rozpoczęła się II Wojna Światowa. Podobnie jak koledzy z Tarnowa został zagarnięty przez Sowieców niedaleko Lwowa. Uwięziony został w Starobielsku i stamtąd przewieziony do Charkowa i zastrzelony przez funkcjonariuszy NKWD.

Gubowski Tadeusz Józef – kpt. piech., ur. w Tarnowie w rodzinie Józefa i Walerii z domu Bieniek dnia 9.11.1897 roku. W 1919 roku dowodził plutonem II batalionu na froncie na Śląsku Cieszyńskim. Następnie został adiutantem batalionu zapasowego 16. p.p. Został ciężko ranny w czasie walk z Bolszewikami pod Mińskiem w 1920 roku. Następnie służył w 75. p.p., w KOP i 38. p.p. W 1937 roku mianowany dowódcą kompanii w Batalionie Obrony Narodowej „Przemyśl”. 24.05.1939 roku został przeniesiony do Departamentu Piechoty Ministerstwa Spraw Wojskowych. Kapitanem ze starszeństwem był od 1.01.1927 roku.

Hanuszek Błażej – kpt. adm. st. sp., urodził się w Krzczonowie w powiecie myślenickim jako syn Józefa i Agnieszki z Proszkowców dnia 25.08.1887 roku. 1.06.1919 roku mianowany kpt. Wojska Polskiego ze starszeństwem. W 1922 roku ukończył Uniwersytet Jagielloński z tytułem doktora praw. Służył w 16. p.p., a w 1926 roku został służbowo przeniesiony do PKU Kraków Miasto. Od 1931 roku pracował w Ekspozyturze nr 4 Oddziału II Sztabu Głównego. W stan spoczynku przeniesiony w roku 1933. Ewidencyjnie przydzielony do PKU Katowice.

Izworski Stanisław – mjr. piech. syn Michała i Marii z Imreczaków urodzony 7.12.1892 roku w Porębie Wielkiej w woj. krakowskim. Absolwent seminarium nauczycielskiego i Centralnej Szkoły Strzelania w Toruniu. W trakcie I Wojny Światowej służył w armii austro-węgierskiej, a od 1918 roku w Wojsku Polskim. W ramach 16. p.p. wziął udział w walkach o Śląsk Cieszyński i Lwów, a także walczył z bolszewickim najazdem nad Berezyną. W 1922 został przeniesiony do 74. p.p., a potem do batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza „Dederkały” i Dowództwa Okręgu Korpusu VII.

Jelonek Jan Stanisław – por. piech. rez., ur. 12.07.1894 roku w majątku Liplas w powiecie myślenickim jako syn Piotra i Marii z Raabów. Szkołę oficerską ukończył w c.k. armii. Po wstąpieniu w szeregi Wojska Polskiego walczył w ramach 13. p.p., 57. p.p., 27. p.p. i 16. p.p. Zwolniony do rezerwy w 1928 roku. W tym samym roku odbył ćwiczenia rez. w ramach 27. p.p., a w 1934 roku w 16. p.p., jako oficer płatnik. Porucznikiem ze starszeństwem był od 1.06.1919 roku z przydziałem służbowym do 16. p.p. 29.08.1939 roku rozpoczął pracę w PKU Tarnów. Dzierżawca majątku Stradomka.

Kalita Józef Karol – ppor. rez. piech. syn Franciszka i Karoliny z Bielikiewiczów, urodził się 23.01.1898 roku w Gawłuszowicach w powiecie mieleckim. Służył w 2. p.p. Legionów, 5. p.p. Legionów i 24. p.p. W 1920 roku został kierownikiem kancelarii Sądu Wojskowego w Kielcach i w tym samym roku został przeniesiony do rezerwy. 1.07.1925 roku został mianowany ppor. ze starszeństwem, a w roku następnym przydzielony do 75. p.p. Kolejną jednostką, do której został przydzielony ppor. Kalita był 16. p.p. Z zawodu nauczyciel.

Krementowski Włodzimierz Eugeniusz – kpt. sł. zdr. urodził się 1.08.1902 roku w Jaśle w pow. gorlickim w rodzinie Józefa i Zofii z Bulsiewiczów. Absolwent jasielskiego gimnazjum, do wojska wstąpił w 1920 roku. W 1926 roku ukończył Szkołę Podchorążych Sanitarnych, a w roku następnym Oficerską Szkołę Sanitarną. W 1929 roku zakończył studia medyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Służył w SPS, a od 1931 roku pełnił funkcję naczelnego lekarza 16. p.p.

Kuś Józef Michał – ppłk. sł. zdr. syn Jana i Rozalii z Foksów, urodził się w Nidku w pow. wadowickim 29.08.1886 roku. Do Wojska Polskiego wstąpił w 1918 roku i został przydzielony do Szpitala Okręgowego w Krakowie. W 1920 roku walczył w ramach mińskiego pułku strzelców, a następnie 1. p.p. Legionów. Kolejną placówką medyczną na której się znalazł był szpital polowy nr 101. W 1922 roku został naczelnym lekarzem 1. p.p. Legionów, a następnie 16. p.p. i 37. p.p.

Lidwin Józef – mjr. dypl. kaw. Syn Kacpra i Marii z Lembasów, urodził się 8.12.1898 roku w Śledziejowicach w pow. krakowskim. W Wojsku Polskim od 1918 roku W czasie wojny polsko-bolszewickiej w II batalionie etapowym. Potem służył w 16. p.p. i 2. pułku ułanów. Ukończył Oficerską Szkołę Kawalerii w Grudziądzu i Wyższą Szkołę Wojenną w 1935 roku Był dyrektorem nauk w Centrum Wyszkożenia Kawalerii, a następnie kierownikiem referatu wyszkolenia i szkół Departamentu Kawalerii Ministerstwa Spraw Wojskowych. W kampanii wrześniowej 1939 roku dowodził odcinkiem frontu na Wołyniu.

Lipski-Grabie Witold – ppor. rez. piech. urodził się w Drohobyczu, w rodzinie Kazimierza i Zofii z Lesickich 21.04.1905 roku. W 1930 roku ukończył Batalion Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 10 a. W rok później odbył ćwiczenia wojskowe w ramach 2. p.p. Legionów, a w 1933 roku w 16. p.p. Po kolejnych dwóch latach ćwiczył razem z 4. p.p. Legionów, a w roku 1937 roku odbył ćwiczenia w Składnicy Materiałów Intendentury nr 4, gdzie ukończył kurs oficerów żywnościowych. Z zawodu agronom.

Markowski Stefan Aleksander – por. rez. piech. syn Juliana i Emilii z Grzywińskich, urodził się 2.09.1894 roku w Lubczy Szczepanowskiej w pow. tarnowskim. Ukończył austriacką szkołę oficerską. Walczył w I Wojnie Światowej i w 1916 roku dostał się do niewoli rosyjskiej. W trakcie wojny z bolszewikami służył w 16. p.p. W 6. D.P. pełnił funkcję dowódcy plutonu żandarmerii. Służył też w dowództwie Grupy Operacyjnej gen. Jędrzejewskiego. W 1921 roku został zwolniony ze służby czynnej i przeniesiony do rezerwy. Ćwiczenia odbywał w latach 1926, 1930 i 1934 w 35. p.p. i 81. p.p.

Michalik Zdzisław Tadeusz – ppor. rez. piech. urodził się w powiecie stopnickim w Sichowie Małym 18.10.1904 roku jako syn Mieczysława i Janiny z Czernickich. Ukończył gimnazjum w Staszowie i w 1929 roku Batalion Podchorążych Rezerwy Piechoty. nr 10. W 1933 roku odbył ćwiczenia rezerwy w ramach 16. p.p., w dwa lata później z 9. p.p. Legionów, a potem z 80. p.p. 1.01.1932 roku mianowany podporucznikiem ze starszeństwem i przyporządkowany do 16. p.p. Z zawodu był leśniczym.

Musiał Jan Karol – por. rez. piech. syn Błażeja i Marii z Maturów, ur. 22.10.1899 roku w Michałkowicach na Śląsku Cieszyńskim. Walczył w trakcie I wojny światowej jako żołnierz armii Austro-Węgier, a następnie Polskiego Korpusu Posiłkowego. W 1919 roku wstąpił do armii polskiej i ruszył na front w szeregach 16. p.p. Po wojnie został w 1921 roku. zdemobilizowany i przydzielony jako rezerwista do 44. p.p., a następnie 71. p.p. W roku następnym ukończył seminarium nauczycielskie w Tarnowie, a w 1929 roku kurs Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty przy Szkole Podoficerów Zawodowych Piechoty nr 8 w Grudziądzu. Z zawodu był nauczycielem w szkole powszechnej. Mieszkał w Laudenszczyźnie w powiecie sokólskim.

Niemczyk Ignacy – ppor. rez. piech. urodził się 26 lipca 1901 roku w Ostrowie, w powiecie kieleckim, syn Wojciecha i Katarzyny. Ukończył Państwowe Gimnazjum Nauczycielskie w Krzemieńcu. W trakcie wojny polsko-bolszewickiej walczył w 201. p.p., a potem 2. p.p. Legionów. W 1931 roku odbył kurs w Batalion Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 2. W następnym roku ćwiczenia odbył w 16. p.p. 1.01.1932 roku mianowany ppor. rez. ze starszeństwem. W 1938 roku ćwiczył w ramach 4. pułku strzelców podhalańskich. Z zawodu nauczyciel.

Piechówka Józef Jan – ppor. rez. piech., syn Franciszka i Zofii, urodził się 27.11.1911 roku w Lednicy Górnej w pow. krakowskim. Absolwent gimnazjum w Wieliczce, które ukończył w 1932 roku. W rok później ukończył dywizyjny kurs podchorążych piechoty w Krakowie przy 54. p.p. Absolwent Wydziału Kolejowego Instytutu Administracji i Gospodarki w Krakowie. W 1934, 1935 i 1938 roku odbywał ćwiczenia rezerwy jako dowódca plutonu w 54. p.p. W 1936 roku 1 stycznia został mianowany ppor. rez. ze starszeństwem. Ostatni znany przydział to 16. p.p. Z zawodu pracownik Polskich Kolei Państwowych.

Podraza Stanisław Piotr – kpt. intendenty², syn Stanisława i Agnieszki z Augustynów urodzony w Łękach Górnych w powiecie dębickim dnia 25.06.1899 roku. Walczył w I wojnie światowej. W 1919 roku wstąpił do Wojska Polskiego i wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Po wojnie służył w tarnowskim 16. p.p. jako dowódca plutonu i kompanii, a następnie w Korpusie Kadetów nr 2³. Jako absolwent Wyższej Szkoły Intendenty został przydzielony na stanowisko referenta w Szefostwie Intendenty Dowództwa Okręgu Korpusu VI. W 1939 roku pełnił obowiązki oficera informacyjnego Kresowej Brygady Kawalerii. Po upadku obrony Lwowa dostał się do niewoli sowieckiej i został umieszczony w obozie jenieckim w Starobielsku. Stamtąd został przewieziony do Charkowai zamordowany w kwietniu 1940 roku przez funkcjonariuszy z NKWD.

Romanowski Waclaw – kpt. piech. urodził się 15.04.1898 roku w Kamieńcu Podolskim w rodzinie Stanisława i Józefy z Dąbkiewiczów. W latach 1917-1918 przebywał w niewoli rosyjskiej. Żołnierz I Korpusu Wschodniego, a od 1919 roku Wojska Polskiego. W tym samym roku ukończył Szkołę Podchorążych w Warszawie. Początkowo został przydzielony do Legii Oficerskiej, ale wojnę polsko-bolszewicką przesłużył w 101. p.p. rezerwy. 15.08.1924 roku został mianowany kapitanem ze starszeństwem. Służył w 16. p.p., a w 1939 roku został przydzielony do Ośrodka Zapasowego 23. D.P.

Szkotnicki Tadeusz – kpt. int., syn Jana i Anny z Pawlików, urodził się 21.12.1900 roku w Ryglicach w pow. tarnowskim. Kiedy w 1918 roku wstąpił do Wojska Polskiego jego jednostką był 5. p.p. Legionów. Walcząc w jego szeregach został w styczniu 1920 roku ranny pod Dźwińskiem. Następnym przydziałem Tadeusza Szkotnickiego był 16. p.p., a potem 27. batalion celny. W latach 1924-1927 w Oficerskiej Szkole Administracji, następnie w 7. batalionie administracyjnym i 9. pułku ułanów. W październiku został oficerem gospodarczym batalionu KOP „Snów”, a w 1939 roku objął analogiczne stanowisko w 1. p.p. KOP. Od 19.03.1939 roku kapitan ze starszeństwem.

Tarczałowicz Jan Stanisław – por. rez. piech., syn Michała i Heleny z Puków, ur. w Bochni dnia 27.12.1905 roku.. Od 1.01.1933 roku por. rez. ze starszeństwem z przydziałem do 16. p.p. Z wykształcenia magister prawa. Pracował jako prokurator w Brześciu nad Bugiem.

Trybulski Roman – kapitan pilot, urodził się w Nisku 3.07.1899 roku jako syn Antoniego i Florentyny. W 1918 roku wstąpił do armii polskiej i ruszył na front w szeregach 16. p.p. W następnym roku ukończył Szkołę Podchorążych i w wojnie przeciwko bolszewikom walczył w ramach 45. p.p. Po wojnie w 1922 roku wstąpił do I. batalionu balonowego, a po trzech latach był już absolwentem Szkoły Pilotów w Bydgoszczy, w której następnie został zatrudniony jako wykładowca i instruktor. W latach 1926-1932 był wykładowcą w Oficerskiej Szkole Lotnictwa. Potem przeniesiony do Departamentu Aeronautyki Ministerstwa Spraw Wojskowych, podjął studia politechniczne uzyskując tytuł inżyniera. W okresie od 1935 do 1939 roku wykładał w Szkole Podoficerów Lotnictwa dla Małoletnich.

Wajdowicz Zygmunt Józef – kpt. piech., syn Piotra, ur. 30.05.1899 roku. Służył w 16. p.p. do 9.11.1935 roku, kiedy to został przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza. Od 1.07.1922 roku porucznik ze starszeństwem, a od 1933 r. roku kapitan piechoty. W 1939 roku dowodził 9. kompanią 2. p.p. KOP.

Wilczek Emeryk – kpt. piech., urodził się na Węgrzech w miejscowości Kapišova 7.11.1895 roku, syn Fridricha i Antonii z domu Milde. W latach 1914-1917 służył w armii austro-węgierskiej, a w późniejszym okresie w I Korpusie Wschodnim. Od 1918 roku w Wojsku Polskim. W 1919 roku uzyskał stopień podporucznika. W trakcie wojny z bolszewikami walczył w G.O. płk. Rybaka. Potem służył w 20. p.p., w 16. p.p. i w 73. p.p. W 1925 roku rozpoczął służbę w 12. batalionie KOP, a w 1930 r. w 29. p.p. na stanowisku oficera administracyjno-materiałowego.

² Władysław Bartosz podaje stopień porucznika piechoty.

³ Tamże. Wymienia także 69 pp. i Korpus Kadetów nr 1 we Lwowie.

Wojtyga Stanisław – ppor. rez. piech., urodził się w Krakowie w rodzinie Jana i Heleny z Majewskich dnia 18.03.1893 roku. W 1912 roku ukończył Szkołę Handlową w Krakowie, wstąpił do Legionów Polskich i w 1917 roku ukończył Oficerską Szkołę Piechoty przy 5. p.p. Kiedy powstało Wojsko Polskie Stanisław Wojtyga pozostał w 5. p.p. Legionów i z nim ruszył do walki. W 1922 roku został zwolniony do rezerwy, a w roku następnym awansował na podporucznika. Ćwiczenia rezerwy odbywał w 2. p.p. Legionów, 16. p.p. i 20. p.p. W 1939 roku został przeniesiony z kadry Okręgu Korpusu V do kadry Okręgu Korpusu I.

Zioło Zdzisław Marian – kpt. piech., syn Tomasza i Anny z Żarskich, urodził się w Dąbrowie Tarnowskiej dnia 13.07.1896 roku. Początkowo walczył jako żołnierz Legionów Polskich, ale w wojnie 1919-1921 wziął udział w szeregach 16. p.p. Kolejną jednostką w której służył Zdzisław Zioło był 70. p.p. W nim też został po wojnie jako oficer broni i mobilizacyjny. Ukończył Szkołę Podchorążych w Warszawie i w 1921 roku uzyskał stopień podporucznika. W 1939 roku służył w Ośrodku Zapasowym 17. D.P.

Oficerowie i podoficerowie 16 pułku piechoty Ziemi Tarnowskiej⁴
pomordowani przez NKWD⁵ w Katyniu i Charkowie w kwietniu i maju 1940 roku (podsumowanie).

Lp.	Nazwisko	Imię	Stopień wojskowy ⁶	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Umieszczony w obozie specjalnym:
1.	Baruch	Kazimierz	Mjr dypl. int.	18.03.1896 r.	Tarnów	Kozielsk
2.	Berbeka	Tadeusz	Ppor. rez. int.	7.05.1913 r.	Dąbrowa Tarnowska	Starobielsk
3.	Biały	Mścisław	Ppor. rez. piech.	2.11.1907r.	Radłów k. Tarnowa	Starobielsk
4.	Borek	Marcin	Kpt. piech.	25.10.1898 r.	Podlipie Pow. dąbrowski	Starobielsk
5.	Brand	Salomon	Por. sł. zdr. rez.	31.07.1898 r.	Tarnów	Starobielsk
6.	Budzik	Józef	Kpt. piech.	21.01.1891 r.	Łękawica k. Tarnowa	Kozielsk
7.	Chybowski	Jerzy	Ppor. rez. piech.	16.01.1908 r.	Sosnowiec	Starobielsk
8.	Cichowski	Jan	Kpt. piech.	8.06.1897r.	Dąbrowa Tuchowska	Starobielsk
9.	Czajka	Józef	Mjr dypl.	11.03.1885 r.	k. Sanoka	Kozielsk
10.	Czyżewski	Kazimierz	Mjr piech.	24.01.1893 r.	Żołyńia Pow. łańcucki	Kozielsk
11.	Danikiewicz	Edward	Kpt. rez. piech.	17.12.1890 r.	Kolanów k. Bochni	Kozielsk
12.	Dubas	Tadeusz	Ppor. rez. piech.	1909 r.	Pilzno	Kozielsk
13.	Dubiński	Józef	Kpt. piech.		Klimkówka Pow. sanocki	Starobielsk
14.	Elgiet	Adolf	Ppor. rez. piech.	5.06.1905 r.	Kraków	Starobielsk
15.	Endel	Stefan	Por. rez. piech.	9.12.1901r.	Kołomyja	Starobielsk

⁴ Mowa tu o żołnierzach, którzy w trakcie swojej kariery wojskowej byli w jakikolwiek sposób związani służbowo z tarnowskim 16. Pułkiem Piechoty. Tabela zawiera nazwiska zamieszczone w monografii o 16. p.p. oraz z suplementu.

⁵ Narodny Komissariat Wnutriennych Dieł- Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych.

⁶ Stopnie wojskowe obowiązujące w momencie trafienia do niewoli sowieckiej.

16.	Fall	Jan	Mjr sł. zdr. w st. sp.	16.12.1899r	Pogorzany Pow. limanowski	Starobielsk
17.	Gajda	Karol	Ppor. rez. piech.	22.08.1904r.	?	?
18.	Gigiel- Melechowicz	Józef	Plk piech.	6.03.1890r.	Sambor	Starobielsk
19.	Głowacki	Stanisław	Kpt. piech.	26.04.1902r.	Tarnów	Starobielsk
20.	Goździewski	Stanisław	Ppłk. dr med.	31.03.1886 r.	Drohobycz	Kozielsk
21.	Gubowski	Tadeusz	Kpt. piech.	9.11.1897r.	Tarnów	Starobielsk
22.	Hanuszek	Błażej	Kpt. adm. w st. sp.	25.08.1887r.	Krzczonów Pow. myślenicki	Starobielsk
23.	Izworski	Stanisław	Mjr piech.	7.12.1897r.	Poręba Wielka Woj. krakowskie	Starobielsk
24.	Jakubowski	Józef	Ppor. rez. piech.	22.01.1901r.	Jasień k. Brzeska	Kozielsk
25.	Jelonek	Jan	Por. rez. piech.	12.07.1894 r.	Majątek Liplas Pow. myślenicki	Starobielsk
26.	Kalita	Józef	Ppor. rez. piech.	23.01.1898 r.	Gawłuszowice Pow. mielecki	Starobielsk
27.	Kisielewicz	Antoni	Por. rez. piech.	1.02.1907r.	?	Starobielsk
28.	Kras	Stanisław	Kpt. piech.	13.09.1890 r.	Chojnik Pow. tarnowski	Kozielsk
29.	Krementowski	Włodzimierz	Kpt. sł. zdr.	1.08.1902 r.	Jasło	Starobielsk
30.	Krudowski	Jan	Por. piech.	26.05.1882 r.	?	Kozielsk
31.	Kutyba	Józef	Ppłk. piech.	9.02.1899 r.	Kraków	Kozielsk
32.	Kuś	Józef	Ppłk. sł. zdr.	29.08.1886 r.	Nidek Pow. wadowicki	Starobielsk
33.	Leukos- Kowalski	Stefan	Ppłk piech.	5.05.1891r.	Kraków	Starobielsk
34.	Lidwin	Józef	Mjr dypl. kaw.	8.12.1898 r	Śledziejowice Pow. krakowski	Starobielsk
35.	Lipski-Grabie	Witold	Ppor. rez. piech.	21.04.1905 r.	Drohobycz	Starobielsk
36.	Malczewski	Władysław	Por. rez. piech.	25.10.1907 r.	Zofiówka k. Buska	Kozielsk
37.	Markowski	Stefan	Por. rez. piech.	2.09.1894 r.	Lubcza Szczepanowicka Pow. tarnowski	Starobielsk
38.	Michalik	Zdzisław	Ppor. rez. piech.	18.10.1904 r.	Sichów Mały Pow. stopnicki	Starobielsk
39.	Musiał	Jan	Por. rez. piech.	22.10.1899 r	Michałkowice Śląsk Cieszyński	Starobielsk
40.	Niemczyk	Ignacy	Ppor. rez. piech.	26.07.1901r.	Ostrów Pow. kielecki	Starobielsk
41.	Olbrychtowicz	Adam	Kpt. piech.	22.12.1892 r.	Jasło	Kozielsk
42.	Piechówka	Józef	Ppor. rez. piech.	27.11.1911 r.	Lednica Górna Pow. krakowski	Starobielsk
43.	Piwnica	Adam	Kpt. piech. w st. sp.	3.11.1894 r.	?	Kozielsk
44.	Podraza	Stanisław	Kpt. int.	25.06.1899 r.	Łęki Górne Pow. dębicki	Starobielsk
45.	Rachwał	Stefan	Mjr piech.	1896	?	Starobielsk ⁷
46.	Robak	Eugeniusz	Ppor. rez. piech.	6.02.1911r.	?	Kozielsk
47.	Romanowski	Wacław	Kpt. piech.	15.04.1898 r.	Kamieniec Podolski	Starobielsk
48.	Seweryn	Mieczysław	Ppor. rez. piech.	10.12.1910 r.	Ząbłocie k. Żywca	Kozielsk
49.	Szkotnicki	Tadeusz	Kpt. int.	21.12.1900 r.	Ryglice Pow. tarnowski	Starobielsk

⁷ Został przekazany Niemcom.

50.	Szczeklik	Stanisław	Ppor. rez. piech.	19.01.1908 r.	Pilzno	Starobielsk
51.	Tarczałowicz	Jan	Por. rez. piech.	27.12.1905 r.	Bochnia	Starobielsk
52.	Trybulski	Roman	Kpt. pilot	3.07.1899 r.	Nisko	Starobielsk
53.	Wajdowicz	Zygmunt	Kpt. piech.	30.05.1899 r.	?	Starobielsk
54.	Wilczek	Emeryk	Kpt. piech.	7.11.1895 r.	Kapišova Na Węgrzech	Starobielsk
55.	Wojtyga	Stanisław	Ppor. rez. piech.	18.03.1893 r.	Kraków	Starobielsk
56.	Wójtowicz	Marian	Ppłk piech.	25.03.1892 r.	Sucha Beskidzka	Kozielsk
57.	Zioło	Zdzisław	Kpt. piech.	13.07.1896 r.	Dąbrowa Tarnowska	Starobielsk

Mateusz Olejnik

Źródło:

1. Bartosz W., Oficerowie Wojska Polskiego regionu tarnowsko-dębickiego zamordowani przez NKWD, Dębica. 1993.
2. Charków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego, Warszawa. 2003.
3. Noty biograficzne oficerów upamiętnionych na tablicy katyńskiej w kościele XX Filipinów w Tarnowie, Tarnów. 1988 (opracował A. Fenrych).

Wykaz skrótów stopni wojskowych (stanowisk) wymienionych w tabeli:

Adm. - administracyjny

Dypl. - dyplomowany

Int. - intendentury

Kaw. - kawalerii

Kpt. - kapitan

Mjr - major

Piech. - piechoty

Por. - porucznik

Ppłk - podpułkownik

Ppor. - podporucznik

Rez.- rezerwy

Sł. zdr. - służby zdrowia

W st. sp. - w stanie spoczynku

RELACJA Z WYJAZDU „ŚLADAMI 16. PUŁKU PIECHOTY ZIEMI TARNOWSKIEJ NA WSCHÓD”

W dniach 3-4 lipca 2007 r. odbył się wyjazd, „Śladami 16. Pułku Piechoty Ziemi tarnowskiej na Wschód”. Jego celem było dotarcie do miejsc związanych z walkami tarnowskiego 16. p.p. w kampanii wrześniowej, uzyskanie nowych źródeł informacji i zebranie relacji od naocznych świadków działań wojennych z udziałem tarnowskich żołnierzy oraz nawiązanie współpracy z miejscowymi przedstawicielami władz samorządowych, mających w przyszłości doprowadzić do organizowania wspólnych uroczystości poświęconych walkom wrześniowym 1939 r., a także świętom związanym z 16. p.p. Uczestnikami wyjazdu byli: płk Zdzisław Baszak (żołnierz 16. p.p.), Ryszard Żądło (Starostwo Powiatowe w Tarnowie, Przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnowie), Paweł Juško (historyk), Jerzy Rostkowski (publicysta związany z Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej), Ewa Rostkowska (operator filmowy). Przewodnikiem podczas pobytu na „ziemi lubaczowskiej” był dr Zygmunt Kubrak, historyk, były Dyrektor Muzeum Kresów w Lubaczowie.

PRZEBIEG WYJAZDU

Dzień pierwszy - 3 lipiec

- Przyjazd do Lubaczowa.
- Spotkanie ze Starostą Lubaczowskim, Józefa Michalikiem (uczestniczyli w nim ponadto: Stanisław Piotr Makara – Dyrektor Muzeum Kresów w Lubaczowie i dr Zygmunt Kubrak – historyk, regionalista). Efektem spotkania było ustalenie, iż zostanie nawiązana współpraca między powiatem tarnowskim a lubaczowskim, dotycząca obchodów rocznic i uroczystości związanych z wojną obronną 1939 roku, a w szczególności z walkami 16. p.p. na ziemi lubaczowskiej.
- wyjazd do Narola.
- Wizyta na cmentarzu parafialnym gdzie znajduje się mogiła zbiorowa żołnierzy poległych w tych okolicach we wrześniu 1939 r.
- Spotkanie z Burmistrzem Narola Stanisławem Wosiem i Janem Wolańczykiem Inspektorem Urzędu Miasta i Gminy Narol, który jako przedstawiciel Burmistrza towarzyszył nam w zwiedzaniu miejsc walk z września 1939 r.
- Wizyta u Aleksandra Skibickiego, mieszkańca Narola, świadka walk we wrześniu 1939 r., który relacjonował te wydarzenia. Aleksander Skibicki jest autorem książki „Marszruta życia” w której przedstawia swoje losy wojenne m.in. udział w walkach polskich sił zbrojnych na Zachodzie.
- Zwiedzanie Izby Pamięci w Lipsku koło Narola, gdzie w budynku dawnej szkoły zorganizowana została ekspozycja broni i dokumentów związanych z walkami Wojny Obronnej 1939 r. i okresu okupacji.
- Wizyta na miejscu lokalizacji dawnej mogiła żołnierzy 6. Dywizji Piechoty Armii Kraków (w tym również 16. p.p.), którzy polegli w walkach w Narolu w 1939 r. Pochowanych tam było 41 żołnierzy i oficerów. Po wojnie zostali ekshumowani i przeniesieni na cmentarz wojenny w Zamościu. Obecnie w miejscu tym znajduje się obelisk upamiętniający te wydarzenia.

Dzień drugi- 4 lipiec

- Zwiedzanie Muzeum Kresów w Lubaczowie.
- Wizyta w Cieszanowie, gdzie Dyrektor Miejsowego Ośrodka Kultury, Tomasz Róg wskazał w miejscowości Nowe Sioło dwór państwa Gnoińskich, miejsce kapitulacja i złożenia broni przez żołnierzy 6 . Dywizji Piechoty.
- Przybycie na miejsce (w miejscowym kompleksie leśnym) obrad sztabu 6. DP, w którym zapadła decyzja o kapitulacji jednostki.
- Rekonstrukcja wydarzeń pod Hutą Różaniecką, miejscem potyczki plutonu ckm-ów, dowodzonego przez Zdzisława Baszaka (kompani szkolnej 16. p.p.), gdzie została rozbita niemiecka kompania piechoty Wehrmachtu.
- Wizyta u mieszkańca Huty Różanieckiej, który był świadkiem wydarzeń z udziałem kompanii płk Baszaka.
- Przybycie do Suśca i spotkanie z proboszczem miejscowej parafii, który udostępnił księgi parafialne. Pod datą 16-17 września 1939 r. widnieją w nich zapiski świadczące o walkach toczących się w tej miejscowości i pobliskich okolicach.
- Powrót do Tarnowa.

Ryszard Żądło

KONKURSY HISTORYCZNE W ROKU SZKOLNYM 2007-2008

Organizowane przez Samorządowe Centrum Edukacji w Tarnowie:

Samorządowe Centrum Edukacji w Tarnobrzegu

- ❖ kolejny III ponadpowiatowy konkurs wiedzy o marszałku Józefie Piłsudskim (finał: marzec 2008 r. w Gimnazjum w Skrzyszowie), odpowiedzialny mgr Grzegorz Kubacki, doradca metodyczny z historii SCE. Konkurs przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- ❖ ponadpowiatowy konkurs wiedzy o powstaniach narodowych XVIII i XIX w. (kościuszkowskie – listopadowe – styczniowe), (finał: maj 2008 r., w - miejsce będzie podane), odpowiedzialny mgr Grzegorz Kubacki, doradca metodyczny z historii SCE. Konkurs przeznaczony dla uczniów szkół gimnazjalnych.
- ❖ ponadpowiatowy konkurs wiedzy o Polsce Jagiellonów (finał: maj 2008 r. w – miejsce będzie podane), odpowiedzialny: mgr Grzegorz Kubacki, doradca metodyczny z historii SCE. Konkurs przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych.

Organizowane przez szkoły powiatowe:

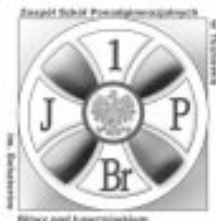
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych

im. Tadeusza Kościuszki w Radłowie

33-130 Radłów ul Biskupska 2a; tel. (014) 6782024, 6782068

e-mail: zspradlow@op.pl www.zspradlow.ttk.pl

- ❖ VIII ponadpowiatowy konkurs „A gdy wolności przyszedł czas”. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Tadeusza Kościuszki w Radłowie (przy współpracy SCE w Tarnowie). (finał w dniach od 20 do 23 listopada 2007 r.). Konkurs przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych

- ❖ III powiatowy konkurs wiedzy o Bitwie pod Łowczówkiem. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Tuchowie im. Bohaterów Bitwy pod Łowczówkiem (finał: listopad 2007 r.). Konkurs przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Organizatorzy zapraszają zainteresowanych uczniów i nauczycieli do wzięcia udziału w wyżej wymienionych konkursach.

Grzegorz Kubacki (doradca metodyczny SCE w Tarnowie do historii)

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Skrzyszowie

jest szkołą działającą od 1 września 2002 r. Organem prowadzącym szkołę jest Powiat Tarnowski.

Położenie szkoły umożliwia dogodny do niej dojazd z wszystkich kierunków, ponieważ przez Skrzyszów przebiegają linie komunikacyjne Tarnów-Ryglie, Tarnów-Tuchów, Tarnów-Pilzno.

Częstotliwość odjazdu autobusów z przystanków położonych naprzeciwko szkoły wynosi ok. 15 - 20 minut. Położenie szkoły i mała liczba uczniów sprzyjają zapewnieniu im pełnego bezpieczeństwa w szkole, a także w drodze do niej.

Niewielka ilość oddziałów klasowych i mała liczba klas umożliwiają pełną podmiotowość uczniów w procesie dydaktycznym, wychowawczym i opiekuńczym.

Zajęcia edukacyjne z przedmiotów o rozszerzonej liczbie godzin prowadzone są z podziałem na małe liczne grupy. Daje to uczniom możliwość pełnej realizacji ich indywidualnych zainteresowań.

W skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych wchodzi trzy typy szkół kształcące młodzież i dorosłych na różnym poziomie.

Są to:

Liceum Ogólnokształcące - dla absolwentów gimnazjów, szkoła młodzieżowa o trzyletnim cyklu nauki, kończąca się egzaminem maturalnym.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa - dla absolwentów gimnazjów, szkoła młodzieżowa o dwuletnim lub trzyletnim cyklu kształcenia w zależności od wybranego zawodu. Po ukończeniu szkoły zawodowej uczniowie mogą kontynuować naukę w liceach uzupełniających.

Liceum Ogólnokształcące Uzupełniające dla Dorosłych - dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych nowego typu. Nauka trwa dwa lata, kończy się egzaminem maturalnym.

W każdym roku szkolnym kandydaci do Liceum Ogólnokształcącego otrzymują propozycję nauki w klasach o specjalizacji:

Klasa matematyczno - informatyczna: zwiększona liczba godzin matematyki i informatyki;

Klasa językowa: zwiększona liczba godzin języka angielskiego i języka niemieckiego;

Klasa sportowo - turystyczna: zwiększona liczba godzin geografii i drugiego języka obcego;

Klasa pożarniczo - ratownicza: zwiększona liczba godzin chemii, biologii i fizyki;

W każdym roku szkolnym kandydaci do Zasadniczej Szkoły Zawodowej otrzymują propozycję nauki w klasach o dwu lub trzyletnim cyklu kształcenia:

Klasa wielozawodowa:

2-letnia: np. kucharz małej gastronomii, lakiernik, sprzedawca, kominiarz, posadzkarz, ogrodnik, blacharz, pszczelarz i inne,

3-letnia: np. cukiernik, fryzjer, elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, blacharz pojazdów samochodowych, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, operator urządzeń przemysłu szklarskiego, piekarz, stolarz, murarz i inne.

Kandydat sam wybiera zawód wg własnych zainteresowań!

Kadra nauczycielska posiada odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie pedagogiczne.

Są to głównie nauczyciele dyplomowani, a więc posiadający najwyższy stopień awansu zawodowego nauczycieli.

Ponadto wielu z nich ciągle się dokształca - większość ukończyła studia podyplomowe z jednego lub dwóch kierunków, niektórzy są w trakcie odbywania studiów, a pozostali uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego wewnętrznego i zewnętrznego.

Nauczyciele mianowani, kontraktowi oraz stażyści są w trakcie odbywania stażu zawodowego i ubiegają się o kolejny stopień awansu zawodowego nauczycieli.

Dwuletni cykl kształcenia	
Kucharz małej gastronomii	4
Lakiernik	4
Sprzedawca	36
Trzyletni cykl kształcenia	
Blacharz pojazdów samochodowych	1
Cukiernik	5
Elektromechanik pojazdów samochodowych	1
Fryzjer	2
Mechanik pojazdów samochodowych	19
Montaż instalacji i urządzeń sanitarnych	1
Murarz	2
Piekarz	18
Stolarz	8
RAZEM:	81

Powiatowy Konkurs z Wiedzy Pożarniczej

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Ciężkowicach

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Ciężkowicach to duża i nowoczesna szkoła. W roku szkolnym 2007/2008 rozpoczęło naukę 650 uczniów i słuchaczy w 28 oddziałach na następujących kierunkach kształcenia: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Technikum Hotelarskie, Technikum kształcące w zawodzie kucharz, Technikum Organizacji Usług Gastronomicznych, Technikum Agrobiznesu, Technikum Informatyczne, Kucharz Małej Gastronomii, Zasadnicza Szkoła Rolnicza, Liceum Uzupełniające, Policealne Studium Zawodowe kształcące w zawodzie technik informatyk, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik administracji i technik hotelarstwa.

Młodzież kształci się w systemie dziennym, a słuchacze w systemie wieczorowym. Uczniowie uczą się języków obcych w grupach dostosowanych do ich umiejętności językowych. Szkoła dysponuje dobrze wyposażonymi klasopracowniami, posiadamy akredytację Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w zawodach: technik informatyk, technik organizacji usług gastronomicznych, technik agrobiznesu i kucharz małej gastronomii. Absolwenci ZSOiZ uzyskują wysokie wyniki podczas egzaminów maturalnych i zawodowych. W 2003 i 2005 roku absolwenci naszej szkoły zostali najlepszymi maturzystami powiatu tarnowskiego. Szkoła nasza odnosi również szereg sukcesów sportowych w powiecie, województwie, a nawet kraju. Szczególne sukcesy młodzież odnosi w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców oraz w podnoszeniu ciężarów. Obecnie do szkoły uczęszcza aktualna wicemistrzyni Polski Juniorek Młodszych w podnoszeniu ciężarów i mistrzyni Polski i Słowacji w podnoszeniu ciężarów osób niepełnosprawnych. Źródłami sukcesów jest szereg zajęć pozalekcyjnych.

Zespół kierujący szkołą to dyrektor mgr inż. Andrzej Burnus, jego zastępca mgr inż. Marcin Wojnarowski, kierownik hali sportowej mgr inż. Michał Koralik oraz kierownik szkolnego schroniska młodzieżowego mgr Bogdan Strachowski.

Kadra Pedagogiczna to dobrze przygotowani do zawodu nauczyciele. Większość z nich posiada uprawnienia egzaminatorów OKE z przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych. Nauczyciele dbają o przyjemną atmosferę w szkole i dobre samopoczucie uczniów. Absolwenci dobrze wspominają lata spędzone w naszej szkole.

Kultywujemy nasze tradycje i dbamy o wychowanie patriotyczne młodzieży, ponieważ każdy powinien pamiętać o swoich korzeniach, bo patriotyzm i szacunek dla tradycji to dobre podstawy dla dalszego rozwoju. W środowisku lokalnym szkoła postrzegana jako placówka kształcąca dobrych fachowców w dziedzinie gastronomii.

Zespół Szkół nie ogranicza się tylko do edukacji ale pełni również funkcję lidera w życiu kulturalnym gminy i rejonu. Przejawem tego jest organizacja szeregu okolicznościowych imprez, uczestnictwo w programach promujących naszą okolicę i pomoc potrzebującym.

W obecnym roku 17 listopada planowane są obchody 50-lecia szkoły połączone z wręczeniem sztandaru szkole. Obchody rozpoczęto od organizacji w dniach 20-21 kwietnia Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych przy ścisłej współpracy z Akademią Rolniczą w Krakowie, 13 czerwca zorganizowano międzynarodowy turniej piłki siatkowej, 15-16 września organizowane będą zawody województwa małopolskiego UKS w piłce ręcznej dziewcząt i chłopców. Młodzież szkoły aktywnie uczestniczy w realizacji dwóch projektów „Ocalić od zapomnienia, przekazać potomnym” realizowanego dzięki dofinansowaniu programu „Działaj Lokalnie V” Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz programie wyrównywania usportowienia młodzieży „Razem Mamy Szanse”. Trwają prace związane z wykonaniem sztandaru szkoły, wydaniem monografii oraz przygotowaniem uroczystości rocznicowej.

Wszystkie działania są możliwe dzięki wsparciu ze strony Starostwa Powiatowego w Tarnowie, Urzędu Miasta i Gminy Ciężkowice oraz życzliwości środowiska lokalnego.

